

PRÓZA

JULIUS FUČÍK: REPORTÁŽ PSANÁ NA OPRÁTCE

1

Pod okny stojí gestapo a míří pistolemi do pokoje. Z chodby přes vyražené dveře se hrnou tajní do kuchyně a dále do pokoje. Jeden, dva, tři, devět mužů. Nevidí mě, protože stojím právě za jejich zády, za dveřmi, které otevřeli. Mohu tedy nerušeně střílet. Ale devět pistolí míří na dvě ženy a tři neozbrojené muže. Vystřelím-li, padnou dříve oni než já. I kdybych chtěl zastřelit jen sebe, začne přestřelka a oni se stanou její obětí. Nebudu-li střílet, posedí si snad půl roku, snad rok a revoluce je vysvobodí živé. Jen Mirek a já z toho nemůžeme vyjít, budou nás mučit - ze mne nic nedostanou, a z Mirka? Člověk, který bojoval ve Španělsku, člověk, který prožil dva roky v koncentračním táboře ve Francii a který se ilegálně uprostřed války dostal z Francie až do Prahy - ne, ten přece nezradí. Mám dvě vteřiny na rozmyšlenou. Nebo jsou to snad tři vteřiny? Vystřelím-li, nic nezachráním, jen sebe uchráním muk. Ale za to obětují zbytečně životy čtyř soudruhů. Je to tak? Ano!

2

Znáš ji? Podpírám si rukou bradu. Před nosítky stojí mladá, širokolící děvče. Stojí hrdě, celá vzpřímena, hlavu vztyčenu, ne vzdorně, ale vznešeně, jen oči mírně skloněny, právě jen tolik, kolik bylo třeba, aby na mne viděla a mohla mě jimi pozdravit.

-- Neznám.

Vzpomínám, že jsem ji zahlédl jednou snad na okamžik, té divoké noci v Petschkově paláci. Teď podruhé. A žel, nikdy už potřetí, abych jí mohl stisknout ruku za vznešenost, s níž tu stála. Byla to žena Arnošta Lorenze. A byla popravena v prvních dnech stanného práva roku 1942.

3

Privádějí Mirka a manžele Jelínkovy a manžele Friedovy - ano, to vím, ti byli, žel, zatčeni se mnou. Ale proč je tu také Pavel Kropáček, kunsthistorik, který pomáhal Mirkovi v práci mezi inteligencí? Kdo o něm věděl kromě mne a Mirka? A proč mi tento dlouhý mladík s rozbitou tváří naznačuje, že se neznáme? Vždyť já ho opravdu neznám. Kdo je to vlastně? Štich? Doktor Štich? Zdeněk? Ale bože, to znamená skupinu lékařů! A kdo o ní co věděl kromě mne a Mirka? A proč se mě při výslechu na cele ptali na českou inteligenci? Jak k tomu vůbec přišli, aby mě spojovali s prací mezi inteligencí? Kdo o tom co věděl kromě mne a Mirka? Odpověď nebylo těžko dát, ale byla těžká, byla krutá: Mirek zklamal. Mirek mluvil.

1. Najdi v textu odkazy na dobu, ve které se děj odehrává. (text 1)

.....

.....

2. Jak to dopadlo s ženou z druhé ukázky? (text 2)

.....

3. Co je to stanné právo.

- a) opatření státu k rozšíření lidských práv
- b) opatření státu k rozšíření občanských práv
- c) opatření státu k omezení cizineckých práv
- d) opatření státu k omezení občanských práv

4. Urči, která tvrzení jsou pravdivá.

- a) Když přišlo gestapo, Julius stál tak, že nemohl střílet.
- b) Na gestapo tam čekali ozbrojení muži.
- c) Julius věřil, že když se vzdá, ostatní mají šanci žít.
- d) Julius měl dost času na rozmyšlenou.

- PRAVDA - LEŽ
- PRAVDA - LEŽ
- PRAVDA - LEŽ
- PRAVDA - LEŽ

5. Podle čeho poznal, že zradil Mirek?

.....

.....

6. Co v textu znamená výraz inteligence?

.....

.....